I. N. J. 24.

24

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS DE SANGUINIS E VENA SECTA EDUCTI JUDICIO,

QUAM

PRÆSIDE ARCHIATRO COELESTI

GRATIOSSIMO AMPLISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ INDULTU ET AUTORITATE

in

INCLYTA STUDIORUM UNIVERSITATE ARGENTORATENSI

PRO LICENTIA

SUPREMOS IN MEDICINA HONORES

&

PRIVILEGIA DOCTORALIA

legitime capeſſendi

publicæ Philiatrorum disquiſitioni

ſubjicit

JOHANNES GAMBS, Argent.

Ad diem Maji M DCC XX.

ARGENTORATI, Literis DANIELIS MAAGII.

ARCHIATRO
SUMMO
&
PROXIMO

PRÆFATIO.

Corpus noſtrum humanum ex ſolidis ac fluidis partibus conſtans cum variis, proh dolor! ob primorum noſtrûm Parentum obnoxium ſit malis, utique neceſſarium fuit, ut Medicus ea methodice aggreſſurus illa etiam probe dignoſcat, & cauſas, a quibus oriuntur, ſatis perſpectas habeat, nam

Felix, qui potuit rerum cognoſcere cauſas.

Verum cogitatione noſtra non ita facile aſſequi poſſumus quæ intus in nobis geruntur, hinc proſtant ſigna, quæ vel præſentem morbum oſtendunt, vel quæ cauſam morbificam in apricum deducunt.

Plures vero viæ nobis ſuppetunt cauſſas morborum manifeſtantes, & obſerventur hæc ſigna tum in corpore, tum extra corpus, inter hæc plura dantur, quæ ab excretis potiſſimum deſumuntur, velուti ſunt urina, fæces alvinæ, ſaliva, ſanguis e V. S. eductus &c. quod ultimum Diſſertationis Inauguralis loco elegi, quia duplici ex capite potiſſimum ſe commendat, 1. quod pauca de hac inſpectione cruoris e V. S. extracti proſtent, quantum mihi quidem conſtat, niſi unicum fere exiguum tractatum Jeſſenii à Jeſſen excipias, 2. quod magnus abuſus in hac materia à vulgo, ne dicam à Barbitonſoribus, quotidie contingat, qui Calendariis annexa memoriter exacte tenent, quæ tamen pleraque aniles fabulæ atque futilia ſunt. Meæ quidem tenuitatis ſatis etiam conſcius ſum, me votum Cl. D. D. Lentilii aliorumque non adimplere, qui optant, ut meliora de hoc judicio proſtarent; feci tamen in hac re

peri-

periculum, quod ſi minus in pertractanda hac materia accuratus fuero, velit mihi B. L. condonare, conatusque meos in meliorem partem interpretari.

§. I.

Cum de judicio ſanguinis e vena ſecta extracti Diſputationem conſcribendi animus mihi ſit, ante omnia annotandum eſſe arbitror, quid per judicium hoc intelligendum veniat, denotat E. hoc in loco nihil aliud, quam inſpectionem cruoris collecti e plaga venæ inflicta, hincque ratiocinium Medici de conſtitutione ſanguinis, de proportione ſeri cum ſanguine, quandoque de ipſo ægroti morbo, de prognoſi formanda, denique etiam de ipſa curatione inſtituenda. Neminem quoque latere exiſtimo, quid per ſanguinem hic intelligi debeat, nempe univerſa illa maſſa, quæ continetur in pelvi, qua excipitur cruor, adeoque minime ſanguis ſtricte loquendo, ſeu globuli 🜍ci minimi rubri. Sanguis namque juxta pleroſque Phyſiologos dividitur in proprie ſic dictum, de quo modo actum, lympham, quæ eſt ſeri portio gelatinoſa nutritia, & denique ſerum ſeu aquoſam portionem inutilem, quod proinde ſerum excrementitium a Medicis vocatur; & hæ ſanguinis conſtitutivæ particulæ quando in debita craſi atque conſtitutione permanent, multum ad conſervationem ſanitatis faciunt, quando vero vel excedunt quantitate, vel qualitatis

quodam vitio laborant, tunc cacochymia exoritur, quæ autem excedant & reliquas ſub jugo habeant, vel qualitate aliqua peccent, optime ex ipſo ſanguine e V. S. emiſſo obſervari poteſt, ſanguinis enim inſpectio ad ejus conſtitutionem & naturam indagandam multum facit, verba ſunt Celeb. D. D. Hoffmanni Fund. Med. Semiot. cap. 1. ex hac etiam Medicus certior evadit, an purgantia, attenuantia &c. in uſum ſint vocanda, & ut Baglivi verbis utar, color, conſiſtentia, aliæque educti ſanguinis affectiones ſubindicare nobis poterunt latentem cauſſæ proximæ conſtitutionem; adde & hoc, quod interdum res toto genere p. n. in ſanguine lateant, varia mala procreantes, Medico horum cauſſam neſciente, quæ tamen in ſanguine e V. S. emiſſo quandoque deteguntur.

§. II.

Ex his igitur allatis patet, utique judicium quoddam dari poſſe & inſpectionem ejus admodum utilem eſſe. Sed ad ipſam tractationem jam me accingam, ſtatim itaque a ſtatu naturali incipiam, hoc enim cognito nullum eſt dubium, quin p. n. facilius poſſit cognoſci, contraria enim juxta ſe poſita magis eluceſcunt. Sanguis E. in ſtatu ſano unius cujusdam ſubſtantiæ eſſe debet, colore purpureus, ſapore dulcis, odoris fere nullius, qui refrigeratus in aquam & grumum abit, & nec nimis ſpiſſus eſſe, nec ſero abundare debet. conf. Jeſſen à Jeſſen tract. ſupra cit.

§. III.

Sanguis autem emiſſus non uno duntaxat, ſed duobus vel tribus vaſculis excipiendus eſt, ut varietas

tas & diverſa conſtitutio ejusdem obſervari poſſit, annotamus enim ſanguinem diverſis ſcutellis exceptum in prima impuriorem & craſſiorem, in ſequente jam meliorem, in ultima optimam ſubſtantiam, quin & colorem exhibere, vid. Lentil. Eteodr. p, 528. Melius quoque eſt, ut ſanguis mittatur in vaſa fictilia aut vitrea, quam in ea metallica, in quibus mutari poteſt tam quoad conſiſtentiam, quam quoad colorem, aliasque qualitates, ex quibus poſtea judicium incertum redditur. Cruor inſuper in locum umbroſum reponendus & nequaquam radiis ſolaribus exponendus eſt, tegi quoque oportet charta, vel alia quadam re, ne aliena in eum incidant.

§. IV.

Differt vero ipſe ſanguis & in ſtatu ſanitatis quam maxime a ſe invicem, variat enim pro temperamentorum diverſitate, ſic in ſanguineo & cholerico magis gelatinoſa gaudet conſiſtentia, phlegmaticum nactum eſt mollem tenuem, dilutum aquoſum, in melancholico perpetuo craſſior, nigrior minus ſufficienter diluente aquoſitate inſtructus obſervatur, conf. Jll. Stahlii Diſſ. de Temperam. Aër, etiam pro diverſitate gravitatis, elaſticitatis, caloris ac frigoris & contentorum reſpectu M. S. diverſis modis alterat, ita Lentilius in omnibus V. Sbus autumni 1709. obſervavit ſanguinem ſero admodum dilutum Eteodr. p. 1062. Cibum & potum varie etiam mutare M. S. nullum eſt dubium, ſi enim quis potulentis multum aut cibis humidis utitur, ejus M. S. ſero magis abundabit, quam illius qui cibis ſolidis ac par-

co

co potu fruitur: inſignem & alterationem inferunt animi pathemata & vitæ modus ac conditio.

§. V.

Sed dilectus hic naturæ filius, uti Avicenna ſanguinem appellat, fit quandoque degener, induitque Prothei naturam, dum nunc quoad conſiſtentiam, nunc quoad colorem, nunc ſaporem, odorem ſe mutat, nunc etiam res toto genere p.n. in ſe continet. Quod jam conſiſtentiam attinet, eſt ea vel nimis ſpiſſa & craſſa, vel nimis tenuis, quoad prius, denotat vel ſeri defectum, vel hujus & lymphæ ſpiſſitudinem & lenteſcentiam, per conſequens E illos morbos in quibus dicta occurrunt. Sanguis itaque ſpiſſus, niger, & qui in fundo vaſis adhæret, ſignificat ſubjectum plethoricum, malum hypochondriacum, & melancholiam, quale quid obſervavit Foreſtus in fœmina ſuppreſſione menſium laborante conjuncta cum melancholia libr. 28. Obſ. 9. in ſuppreſſione menſium Galenus teſtatur, ſe vidiſſe ſanguinem pici ſimilem & quoad colorem & conſiſtentiam, in lienoſa piceum annotarunt E. N. C. Cent VI. Obſ. 5. & in conſummata hypochondriaca D. II. A. V. App. Obſ. 61. Notatu dignum eſt; ſanguinem non effiuere e V. S. poſt menthæ uſum conf. Simon Paul. Quadr. Botan. claſſ. 3. & Rivin. Diſſert. de Acid. Ventric Ferment. Coroll. qui ambo hoc experti ſunt in uteri affectibus. In melancholicis aliquando ſanguis e V. S. plane eſt grumoſus, ita ut piſorum ad inſtar concretus proſiliat E. N. C. D. II. A. IV. Obſ. 10. & talis ſanguis utiliter effunditur juxta Medicorum Ciceronem Celſum de Medic. libr. 2. c. X. Conf. Chriſt. Joh. Lang. Semiot. part. 1. p. 730. Subinde ita craſſus exiſtit, ut

vel

vel vulnus dilatari debeat, uti Borellus Cent. 4. Obſ. 93. recenſet hiſtoriam, ubi vulnus infligendum erat ad trium digitorum transverſorum longitudinem, vel corpus ante V. S. probe movendum, quo ſanguis fluxilior reddatur, quale exemplum referunt E. N. C. D. II. A. II. Obſ. 154. de viro catarrhis fere continuis obnoxio, qui ante V. S. ad largum usque ſudorem movere corpus debuit, alias ſi hoc neglexit, ne guttula unica ſanguinis e vena rite etiam inciſa effluxit. Sic & in epilepticis ſanguis enormiter ſpiſſus eſt, niſi ab hæreditaria diſpoſitione oriatur malum, conf. Stahlii exemplum mulieris epilepticæ, cui cum vena aperiretur nihil ſanguinis emanavit, ſed fruſtrum coagulatum ad digiti longitudinem e vena protrahebatur Pathol. p. 316. Spigelius aſſerit ſe ſanguinem in iis, qui poſt vehementes corporis motus & exercitia potum frigidum ſuperingeſſerunt, obſervaſſe craſſum ac frigidum & non niſi cum maxima difficultate, prodiiſſe. Huc etiam pertinet ſanguis ſpumoſus, qui ordinarie in ſeri defectu talis eſt, adeoque glutinoſior ſanguis ſpumam diutius ſervat. conf. Lang. l. ſ. a.

§. VI.

Ille ſanguis craſſus, ubi ſerum mox in lardum vel gluten quoddam abit, & in ſuperficie loco cremoris coccinei cuticula ſubalbida, vel diverſi coloris tenaciſſima, & fibris referta tegitur, aut qui ſevi liquati præ ſe fert ſpeciem, deſignat plerumque profundam inflammationem, præprimis vero membranoſarum ac tendinoſarum partium, præ cæteris pleuritidem; ſi vero in hoc morbo ſanguis e V. S.

B per

per cutim repens perpendiculariter dimanat, utut celeri ſe proripiat gradu ſæpe tamen ad dictum colorem non accedit, conf. Sydenham. Sect. 6. cap. 3. p. 333. Willis. Pharm.. Rat. p. 78. River. cent. 2. Obſ. 63. E. N. C. D. III. A. I. Obſ. 71. Pezold. Obſerv. Med. Chir. Select. Obſ. 91. hinc ſi in inflammatoriis pulmonum morbis in ſanguine e V. S. extracto non apparet in ſuperficie cruſta illa alba quæ neceſſario adeſſe debet, peſſimum præbet ſignum ſecundum Bagliv. & ſi in pleuriticis, pulmoniacis aliquando etiam in inflammationibus hepatis & lienis, nec non in phreniticis ſanguis demiſſus e vena corruptus, niger, limoſus tenuisque in fundo & in parte ſuperiore aquoſus, corruptus, pituitoſus ac non nihil lividus cernatur, neque dein congeletur magna ex parte mortem præſagit. Foreſt. l. 16. Obſ. 46. Schol. Ut hic ſanguis vitiatus e corpore evacuetur quidam ſuadent toties V. S. eſſe rependam, ſi vires conſtent, quoties ita deturpatus exit, quod & ipſe Medicorum Romulus Hippocrates præcipit, libr. de rat. vict. in morb. acut. edit. Fœs. Sect. 4. p. 387. conf. etiam Willis. Pharm. Rat. p. 81. River. Prax. Med. l. 7. c. 2. & cent. 2. Obſ. 63. quorſum etiam pertinet illud, quod Tavernier in ſuo Itinerario Indico libr. 1. cap. 13. p. 51. refert, nimirum in noſocomio Goæ certo morbi genere correptis 30. aut quadragies Medicos V. S. celebrare, usque dum ſanioſus profluere deſinat, quo ſcaturiente florido nec purulento ægri convaleſcunt, acquiſituri vero plenariam ac perfectam ſanitatem per 12. dies omni die 3. vitra adimpleta urina vaccina (ſit venia verbis) exhaurire debent. Non immerito huc referri

ferri poteſt illud deſumtum e lepida Comœdia Celebris Galli Comici Mollier, quæ titulum gerit Mr. de Pourceaugnac, ubi à Medico ruſticus quæſitus, quoties vena ipſi ſecta fuerit, reſpondit, intra viginti dierum ſpatium decies & quinquies ſanguinem miſſum eſſe, Medicus tamen in admirationem raptus has V. S. morbum non ſolviſſe. Sed in viam me rurſus conferam a qua paululum ratione repetitæ V. Snis digreſſus fui.

§. VII.

Pleuriticorum cruori ſimilis eſt ille podagra, aut febre eryſipelatoſa aut rheumatiſmo decumbentium vid Sydenham Tract. de podagr. p. 560. & pag. 354. ſic Pezoldus Obſ. 47. ſanguinem in fœmina rheumatiſmo pedis divexata obſervavit omni ſero carentem, & tam craſſa cute per ſuperficiem tectum, ut ægre cultro ſcindi potuerit conf. & ejusdem Obſ. 94. Klaunigius in Noſocom. Charit. Obſ. 19. vidit in viro calculo renum laborante cruorem eductum & quoad colorem & quoad conſiſtentiam ceram flavam adæquantem, niſi in illa parte, qua ſcutellas attingebat, ubi quaſi tenuiſſimum folium ſanguinei coloris conſpiciebatur, reliquum vero contentum, quod 2. latos digitos altitudine excedebat, gelatinam monſtrabat. Immo etiam in febre petechiali ſanguis e V. extractus in ſuperiore parte cruſta alba ſpiſſa tenaciſſima obductus, in inferiore vero modo floridus & fluidus ſine ulla coagulatione deprehenſus, modo concretus & coagulatus conſpicitur, vid. Hiſt. morb. Vratisl. 1699. pag. 9. Addi & hic debet illud prognoſticon Baglivi de variolis Prax. Med. l. 1. c. 9. nimirum eas fore copioſas ac valde periculoſas, ſi ſanguis eductus cruſta alba magna craſſaque tectus eſt.

 § VIII.

§. VIII.

Sed huic conſiſtentiæ firmæ ac compactæ contrarius eſt affectus, quando ſanguis ſero nimis abundat, quod denotat ſubjecta cachectica & hydropica, in hiſce enim ſanguis ferme totus ſeroſus exiſtit ſerumque pallidum conſpicitur, adeo, ut poſt reſidentiam non niſi cuticula rubicunda in ſuperfice ſeri appareat conf. Juncker Conſpect. Med. Tab. 64. Peclin. Obſ. Phyſ. Med. l. 3. Obſerv. 19. & Lang l. ſ. c. deſignat etiam renum debilitatem aut ægrum plus quam par erat Baccho litaſſe. vid. Hoffmann. Med. rat. Syſtem. p. 99.

§. IX.

Et hæc de conſiſtentia dixiſſe ex profeſſo ſufficiant, quamvis non inficier, in ſequentibus pauca hinc inde de ea occurrere: Jam itaque de colore ſermonem inſtituam, in genere autem annotandum, quod ſanguis emiſſus e vulnere minori ſemper floridior ſit, atque ad omnem externum ſenſum melior quam e plaga majori profluens, unde non pauci volunt, ut vulnus ſemper majuſculum venæ infligendum ſit. vid. Lentil. Eteodr. p. 528. & 235. Ille color qui proxime à naturali ſecedit, eſt, quando impenſe coloratus & rutilans conſpicitur, ſignificatque febrem malignam, conf. Pezold. Obſ. 85. In peſte ſanguis frigefactus colore haud abſimilis eſt optimæ notæ ſanguini, niſi quod impenſe veluti rutilans ad floris Cardinalitii trachelii illius Indici colorem proxime accedat, immo propemodum ſuperet, & præditus ſit pauco ſero; quæ ſanguinis conditio graſſantibus epidemiis, malignisque febribus, vel non iisdem graſſantibus, utplurimum mortem præſagit. Sim. Pauli

digreſſ.

digreſs. de febr. malign. §. 11. p. 15. quod & probat hiſtoria quadam viri cujusdam cujus ſanguis juſto floridior erat, nulloque omnino ſero dilutus, ſed adeo ſiccus, craſſus, tenax ut vaſa rotare aut omnino invertere citra ullius guttæ diſpendium potuiſſes, p. 23. E. N. C. D. II. A. VI. Obſ. 64. App. pag. 80. Sic & Bagliv. cap. 13. obſervavit omnes fere ab acutis evaſiſſe morbis, quorum ſanguini e V. S. extracto cruſta alba atque chyloſa ſupercreſcebat, contra mortuos, quorum ſanguis valde rutilans erat. Sanguis etiam in febre peſtilenti ſi nullum præ ſe ferat vitium, ſed purus & ſecundum naturam ſe habere videatur, periculoſus, quo ſtabilitur illud Medicorum ſanguis bonus, urina bona &c. æger moritur. conf. River. Prax. Med. l. 17. ſ. 3. c. 1. & Sim. Paul. l. c. p. 25.

§. X.

Sed rubicunda pars variare ſolet quoad colorem, aut enim eſt rutilans per omnia, aut variegatus interſperſis punctis vel nigricantibus vel viridibus, flavis, vel ita diverſicolor apparet veluti columbæ collum intuenti, quod dependet ab amico vinculo particularum ſanguinem componentium quadantenus diſſoluto, & denotat plerumque lymphæ & ſeri vitia. Sic ſerum in lue ♀ea infectis maculis lividis, aut colore quaſi cœruleſcente in ſuperficie conſpici ſolet, prout nempe plus minus malum inveteratum eſt, cruor enim hoc morbo gravius afflictis refrigeſcens manifeſtos lentores, immo grandinoſas albidas glutinoſas concretiones oſtendit, porro ſi ſanguis qui educitur eodem malo decumbentibus conſpicitur floridus & elegantis conſiſtentiæ cum pauco vel nullo ſero ſupernatante devictæ & curatæ luis indici-

dicium eſt. Etmull. Colleg. Pract. p. 459. & Juncker. Conſp. Med. Tab. 72. p. 489. In diſpoſitione ad ſcorbutum obſervavit Cl. D. D. Lentilius Eteodr. p. 559. ſanguinem ſequenti modo conſtitutum, globuli quidam rutilantes pauci muco glutinoſo multo, ranarum ſperma referenti, implexi in plurimo ſero natabant: & Juncker. Tab. 69. p. 462. ait, ſerum ſcorbuticorum ſuperſtans loturæ carnium ſimile eſſe, rubicundamque portionem in fundo coagulatam ac viſcidam apparere. Ubi in ſanguine e V. S. emiſſo globuli rutilantes innatant gelatinæ levi nilu in mucorem diſſipabili, fundo vero vaſculorum adhæret amurca nigra, ibi indicium eſt, quod ægri ex ſtomacho laborent ex multiplici obſervatione Lentilii Eteodr. p. 120. Ad hanc theſin pertinet & ſanguis ita dictus corruptus.

§. XI.

Pergo jam ad colorem album magna vero intercedit differentia inter albos colores, alius namque dependet a ſero, quod cruſtà gelatinoſa ſanguinem obtegit, de quo jam actum in §. VI. ad quæ adhuc addi merentur quæ habent E. N. C. D. I. A. I. Obſ. 28. Schol. & D. I. A. II. Obſ. 210. Alius a chylo ſanguini & ſero ſupernatante, alius a lacte: quæ obſervantur quandoque in illis ſubjectis, quæ laute & opipare edunt ac bibunt: ſicuti Tranſ. Phil. Anglic. exemplum recenſent virginis, quæ cum largiter jentaculum circa ſeptimam matutinam ſumſiſſet, & ei hora 11. vena ſecaretur, tunc manifeſte chylus obſervabatur. Sic etiam in plethorico optimo victu utente ſanguis albus cum ſero multo chylum indigeſtum æmulante ſine ſanitatis damno aliquot annis durans obſervarunt E. N. C. D. II. A. VII. Obſer. 169. & D. II. A. IX. Obſ. 231. Subinde etiam lac repertum fuit in ſanguine e V. S. educto, uti teſtantur Petrus à Caſtro & Rhodius cent. 3. Obſ. 32. qui in fœminis lactantibus tale quid obſervarunt. Poſt lac vaccinum in copia hauſtum conſpexit Bartholinus Cent. 1. hiſt. Anat. 17. ſanguinem

lacte-

lacteum. Qui color, ſubjectis illis, e quibus talis e vena elicitur, non levem ſubinde incutit terrorem, uti tale exemplum ex ſua Praxi ampliſſa mihi benigne communicavit Spectabilis Facultatis Medicæ Dn. Decanus Johannes Saltzmann Med. D. Anat. & Chirurg. P. P. Celeberimus, Patronus, Præceptor meus nunquam non venerandus, qui, inquam, in viro cum præcedente die largiter lacte in cœna uſus eſſet, inſequente vero ei vena ſecaretur, ſanguinem inſigniter lacteum obſervavit. De contrario colore nigro jam hinc inde dictum eſt. Ad colorem addi adhuc poteſt pinguedine abundans ſanguis, qui ſignificat in pinguibus tranſitum in pinguedinem, in gracilibus vero marcorem portendit. Jeſſen.

§. XII.

Interdum conducit ſaporem & odorem examinare, nam E. N. C. D. II. A. II. Obſ. 107. & D. III. A. I. Obſ. 14. allegant hiſtorias ſanguinis ita cauſtici, ut guttula una aberrans cadens ad denudatam cutim tantum dolorem & ardorem excitaverit, ut vulneratus ad ejulandum coactus fuerit, phlebotomique cuſpis livido colore tingebatur, & tam friabilis reddebatur, ut levi attritu in particulas abierit, in altero induſium corroſerit. Quod odorem concernit, ſi in febribus ſanguis e V. S. emiſſus fœtidus & graveolens, ſed & putridus adeo, ut nec ſibi cohærere, nec concreſcere queat, lethale. Foreſt. libr. 1. Obſ. 17. Schol. Hiſtoriam ſanguinis inſigniter fœtidi vid. Sim. Pauli tract. ſ. a. §. II. p. 15. Curioſum eſt quod allium comeſtum eodem etiam odore imbuat ſanguinem, ſecundum Hoffmann Fund. Med. l. c. Pertinet & huc hiſtoria illa E. N. C. D. II. A. IV. Obſ. 63. de urina, in fœmina ⊡æ ſuppreſſione jam per ſeptimanam decumbente, cum ſanguine profluente. Tactus & nonnunquam in auxilium vocandus eſt, proſtant enim exempla ſanguinis & intenſe frigidi, vid. Borell. Cent. 2. Obſ. 51. & Morton. in prolegom. de morb. Acut. teſtatur in horrore febrili ſe ſanguinem V. S. emiſſum inſtar aquæ fluentis frigidum obſervaſſe, verum fides ſit penes Authorem. Reperiuntur quoque exempla ſanguinis intenſe calidi, qui indicat orgaſmum ſanguinis ſatis gravem vid. River. cent. 3. Obſ. 63. Foreſt. l. 10. Obſ. 1.

§. XIII.

Subinde etiam ſanguis e V. S. elicitus in ſinu ſuo fovet

ros

res toto genere p. n. vermes, aliaque animalia, arenulas, calculos: quod vermes attinet teſtatur Riolanus Encheir. Anat. & Pathol. l. 2. cap. 27. p. 142. ſe vidiſſe vermiculos effluentes e V. S. & Bleyni Zodiac. Med. Gall. A. I. Mens. Maj. Obſ. 7. & A. II. Mens. Mart. Obſ. 8. refert hiſtoriam cujusdam, ex cujus V. aperta prodiit vermis craſſus & longus; & e vena fœminæ febre afflictæ craſſus inſtar pennæ ſcriptoriæ 3. digitos transverſos longus, immo E. N. C. D. I. A. I. Obſ. 50. mentionem faciunt vermis Spithamæ longitudinis e vena extracti. Alia inſuper animalia in ſanguine inveniuntur, ſicuti refert Borellus Cent. 3. Obſ. 4. de inſectis ceti ſeu balænimorphoris in [illegible] contentis, & Blegny Zodiac. Med. Gall. Mens. Jun. A. II. O[illegible] recenſet hiſtoriam de lacerta e V. inciſa egreſſa: interdum etiam conſpiciuntur arenæ & calculi, quorum mentionem facit Zacut. Luſit. Prax. Med. admir. l. 3. Obſ. 54. ubi in viro intolerabili dolore lumborum vexato arenæ craſſiuſculæ in multa copia, figura ſeminis ſinapi rubræ duriſſimæ emanarunt, & D. II. A. V. Obſ. 86. De calculis, qui cum ſonitu proſilierunt, vid. E. N. C. D. I. A. I. Obſ. 65. & Bettus de nat. ſangui c. 3. ſ. 3. vidit cum ſanguine ferventiſſimo exiiſſe lapillos figura rapi ſeminis & quantitate quantum teſta nucis juglandis capere potuit.

§. XIV.

Ultimo denique loco annotari adhuc merentur, quæ habet Ballonius l. 2. Ephem. p. 191. nimirum plurimis impurus ſanguis detractus eſt, quibus mortuis & ſectis partes omnes optime conſtitutæ deprehenſæ, aliis purus, quibus viſcera & pulmones putres ſunt inventi. Formoſiſſimis mulieribus impurus detrahitur. Ita Cl. D. Lentilius Miſcell. Med. Pract. part. I. pag. 54. annotavit ſanguinem putridum in fœmina gravida cujus particulæ ſibi invicem non cohærebant, coloris nigerrimi, mucoſi fibris plane diſſolutis, quæ tamen poſtea filiolum ſanum peperit. Quæ cum ita ſe habeant, utique Medicus qui verum judicium de ſanguine e V. S. educto ferre vult, reliqua etiam ſigna adjungere, & in ſubſidium vocare debet: & hæc ſunt quæ pro ingenii mei tenuitate in medium proferre volui. DEUS interim T. O. M. qui mihi ſua gratia hucusq; aſtitit, ſtudia mea porro ita dirigat, ut vergant in Ejus gloriam, proximi ſalutem, meumque proprium emolumentum.

F I N I S.